

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1*

DEVELOPMENT GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION USING
PARTICIPATIVE MANAGEMENT UNDER NONG BUA LUM PHU PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ศิวกกร ตั้งจิตตารมณ์¹, ธัชชัย จิตรนันท์²
Siwagorn Tangjittaporn¹, Thatchai Chittranun²
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}
Mahasarakham university, Thailand.^{1,2}
Email : kengsiwagorn1@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 0.39 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 3 การวัดประเมินผล ลำดับที่ 4 การแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 6 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 7 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า มีทั้งหมด 7 ด้าน 29 ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนา; แนวทาง; การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู

ABSTRACT

The objectives of this research are to 1) study the current conditions, the desirable conditions, and the needs for the development of gguidelines for academic administration using participative management under Nongbualumphu Primary Educational Service Area Office 1. 2) develop a guideline for academic administration using participative management under Nongbualumphu Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consists of 312 people. The tools used in the research are questionnaires, interview forms and assessment forms for the suitability and possibility of the approaches. Statistics used in data analysis are percentage, mean and standard deviation.

The finding of this research was as follow: 1) the current state of participation was at medium level. The desired state of participation was at high level. The Needs were sorted in descending order as follows: No. 1 Development of an internal quality assurance system in educational institutions. No. 2 Research to develop educational quality No. 3 Evaluation No. 4 Educational Guidance No. 5 Educational Supervision No. 6 Development of Learning Processes No. 7 Educational Institution Curriculum Development. 2) there was a total of 7 aspects, 29 approaches, The overall and each component of the approach was appropriate and possible at the highest level.

Keywords : 1. Development 2. Guidelines 3. Academic administration using participative management

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามมาตรา 8 การจัดการศึกษานั้นให้ยึดหลัก การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตามมาตรา 9 ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ, 2542) อีกทั้งกระบวนการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 เน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องปฏิบัติตามหลักและแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้การบริหารจัดการการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและแผนที่วางไว้ เพื่อที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญในการสนับสนุนให้การบริหารงานด้านต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการของผู้บริหารที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือครูในสถานศึกษา ได้เข้าร่วมในการวางแผน เสนอแนะความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงาน เสริมสร้างการทำงานเป็นทีม เกิดความคิดสร้างสรรค์ และใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาได้ ซึ่งเป็นการทำงานภายใต้พื้นฐานแนวคิดของการกระจายอำนาจหน้าที่ สอดคล้องกับ สมยศ นาวิการ ที่ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นกระบวนการของการ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญที่สุด ซึ่งอยู่บน พื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้เข้า กับผู้ใต้บังคับบัญชาพวกเขา และต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วม เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการ ตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความห่วงใย (สมยศ นาวิการ, 2554) ดังนั้น คุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทและส่วนร่วมในฐานะผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2547)

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้แบ่งงานบริหารและการจัดการศึกษาไว้ 4 งาน ดังนี้ 1. ด้านวิชาการ 2. ด้านงบประมาณ 3. การบริหารบุคคล 4. การบริหารทั่วไป จึงทำให้ครูผู้สอนนั้นมีบทบาทโดยตรงในการร่วมพัฒนาสถานศึกษา นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้นั้น ครูยังมีหน้าที่ในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามแผนงานวิชาการ พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ วิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการวัดและประเมินผลผู้เรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้น

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ และการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จึงมีความสนใจในการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในพัฒนาแนวทางการ

บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา และเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

3.1 ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการด้านวิชาการแบบมีส่วนร่วมได้

3.2 ได้แนวทางเพื่อให้ผู้บริหารการศึกษานำไปใช้ในการวางแผนจัดการเชิงนโยบายในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed methods Research) โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีประชากรจำนวน 1,688 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ Krejcie & Morgan แล้วทำการเทียบตาราง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 312 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือกมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก การหาคุณภาพเครื่องมือใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ตั้งแต่ระดับ 0.5 ขึ้นไปซึ่งพบว่าผ่านเกณฑ์ทั้ง 56 ข้อ จึงนำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการนำไปทดลองใช้กับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (Item Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก

ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันระหว่าง 0.42 ถึง 0.88 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์ระหว่าง 0.74 ถึง 0.93 และนำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ไปตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยกำหนดเกณฑ์ตั้งแต่ระดับ 0.70 ขึ้นไป พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ได้แก่ การหาดัชนีความสอดคล้อง การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธี Item Total Correlation การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานวิชาการหรือด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง มีจำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 ท่าน และครูผู้สอน จำนวน 3 ท่าน ตอนที่ 2 รวบรวมแนวทางการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้สัมภาษณ์ และตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5. ผลการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 3.01 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 4 การแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 การวัดประเมินผล ลำดับที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และลำดับที่ 7 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 4 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 5 การวัดประเมินผล ลำดับที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 7 การแนะแนวการศึกษา

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 0.39 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 3 การวัดประเมินผล ลำดับที่ 4 การแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 6 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 7 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู	ร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1. ร่วมสร้าง ส่งเสริม ประชุมวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร 2. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน 3. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 4. พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการชุมชน 5. ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 6. ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรมาวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียและปรับปรุงพัฒนา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	1. ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นปฏิบัติจริงมีประสบการณ์ 2. อบรมพัฒนาครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ 3. ปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา บรรยากาศในการเรียนให้ทันสมัย 4. ส่งเสริมการบูรณาการและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
3. ด้านการวัดประเมินผล	1. ส่งเสริมให้การสร้างเครื่องมือวัดประเมินผลมีมาตรฐานและได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 2. ส่งเสริมให้ครูติดตามการวัดประเมินผลโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ส่งเสริมให้นำข้อมูลการวัดประเมินผลมาร่วมวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนา
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1. ร่วมประชุมวางแผน กำหนดแนวทางการทำวิจัยในประเด็นที่เหมาะสม 2. กระตุ้นและกำหนดให้ครูผู้สอนทำวิจัยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง 3. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ในรูปแบบ PLC 4. ส่งเสริมให้นำผลวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของครู	ร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
5. ด้านการนิเทศ การศึกษา	1. ร่วมประชุมวางแผน กำหนดแนวทางการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ 2. มีการประเมินผลด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ 3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนร่วมในการนิเทศการศึกษา 4. สะท้อนผลการนิเทศให้ครูผู้สอนรับทราบและร่วมกันพัฒนาปรับปรุง
6. ด้านการแนะแนว การศึกษา	1. แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวการศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ 2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน 3. ทำข้อตกลงร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น สถาบันวิชาชีพในการแนะแนวการศึกษา 4. ส่งเสริมให้ครูแนะแนวการศึกษาอบรมพัฒนา 5. ส่งเสริมให้ครูติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาการแนะแนวการศึกษา
7. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ และร่วมกันวางแผนแนวทางการทำงาน 2. ส่งเสริมให้ร่วมกันติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 3. พัฒนาระบบประกันคุณภาพโดยยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานของ สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ.

5.2 ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ลำดับที่ 5 ด้านการวัดประเมินผล ลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 7 ด้านการแนะแนวการศึกษา

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 4.74 เท่ากับระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการวัดประเมินผล ลำดับ

ที่ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 7 ด้านการแนะแนวการศึกษา

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 อยู่ระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูนั้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากที่สุดเป็นเพราะเนื้อหานั้นเยอะ วิธีการสืบค้นเนื้อหาที่มีความหลากหลายดังนั้นต้องมีการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษาตลอดเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของยุคสมัย สอดคล้องกับวิจัยของ คงคา วงศ์อำมตย์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 9 ด้าน สอดคล้องกับวิจัยของ บุญพรพรรณ พันธะนันท์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สอดคล้องกับวิจัยของ ชัยยุทธ บุญเต็ม (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลย์รักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู ต้องมีความเข้าใจและให้ความสำคัญ ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชุม กำหนดแนวทางปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ ประเมินผลและติดตามพร้อมปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารและครูต้องมีความเข้าใจในหลักสูตร การออกแบบการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของนิภาพร พินิจมนตรี

(2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 0.39 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวัดประเมินผล การแนะแนวการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่างตระหนักถึงปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เมื่อได้รับการพัฒนามาตรฐานได้ดีก็จะส่งผลให้การจัดการศึกษาในภาพรวมได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องตามมาตรฐานอีกด้วย ซึ่งส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนโดยจะต้องได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การจัดประสบการณ์ สถานการณ์ และประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก เรียงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.2 ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบทั้งหมด 7 ด้าน 29 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 4 แนวทาง 3) ด้านการวัดประเมินผล จำนวน 3 แนวทาง 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 แนวทาง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 4 แนวทาง 6) ด้านการแนะแนวการศึกษา จำนวน 5 แนวทาง 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 แนวทาง และจากการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ความเหมาะสมโดยรวมเท่ากับ $\bar{X} = 4.95$ เท่ากับระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และผลการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนว

ทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมเท่ากับ $\bar{X} = 4.74$ เท่ากับระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดประเมินผล ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ผสมผสานกับข้อมูลระยะที่ 2 ศึกษาจากโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี และได้สังเคราะห์เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ดังที่ได้สรุปมาข้างต้นและผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรกุล พงษ์งมิตร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่าแนวทางการพัฒนาทั้งหมดมี 6 ด้าน 30 แนวทาง ได้แก่ การสร้างองค์กรประชาชน 5 แนวทาง การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน 5 แนวทาง การจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน 5 แนวทาง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน 5 แนวทาง การกำหนดกรอบกิจกรรม 5 แนวทาง และการติดตามประเมินผล 5 แนวทาง โดยได้รับผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีทั้งหมด 7 ด้าน 29 แนวทาง ได้แก่ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 5 แนวทาง ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 4 แนวทาง ด้านการวัดและประเมินผล 5 แนวทาง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5 แนวทาง ด้านการนิเทศการศึกษา 3 แนวทาง ด้านการแนะแนวการศึกษา 4 แนวทาง ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 แนวทาง โดยได้รับผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติไปปรับใช้ในสถานศึกษา ให้สอดคล้องตามบริบทเพื่อพัฒนางานบริหารวิชาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

8.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร ครูในสถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ร่วมประชุม กำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ชัดเจน กระตุ้นให้มีความร่วมมือและ

วางแผนในการดำเนินงาน กระตุ้นให้เกิดการร่วมกันติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และยึดมาตรฐานเกณฑ์ในการเฝ้าระวังการประกันคุณภาพการศึกษา

8.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ควรตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

8.3.2 ควรศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครู โดยกำหนดขอบเขตงาน เช่น ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542**. กรุงเทพมหานคร : สยามสปอร์ตซินดิเคท.

คงคา วงศ์อำมาตย์. (2559). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยยุทธ บุญเดิม. (2564). **แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธีรกุล พงษ์จงมิตร (2563). **การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิภาพร พินิจมนตรี (2563). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุษยพรรณ พันอะนันท์. (2558). **แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมยศ นาวิการ. (2545). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). **แผนการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร : ครุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

10. คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสทาวิชาให้มีสติปัญญาและคุณธรรมอันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต